

Żuk, Daniela

40 lat Instytutu Inżynierii Mechanicznej Politechniki Warszawskiej w Płocku

Notatki Płockie 53/2-215, 45-54

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

40 LAT INSTYTUTU INŻYNIERII MECHANICZNEJ POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ W PŁOCKU

Abstrakt

W pracy przedstawiono 40 lat działalności Instytutu w zakresie organizacyjnym, dydaktycznym, naukowym i technicznym. Aktualna nazwa – Instytut Inżynierii Mechanicznej, powstał na bazie Oddziału Mechanicznego powołanego w Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku (1968 r.) i przekształconego w Instytut Mechaniki (1976 r.), a ten z kolei w Instytut Maszyn Rolniczych (1983 r.), a następnie w Instytut Inżynierii Mechanicznej (2000 r.)

Słowa kluczowe: Instytut Mechaniki, działalność dydaktyczna, działalność naukowa.

1. Oddział Mechaniczny (1968-1976)

Zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 kwietnia 1967 roku powołano Oddział Mechaniczny w Płocku pod merytoryczną opieką Wydziału Mechanicznego-Technologicznego Politechniki Warszawskiej. Otwarcie Oddziału Mechanicznego odbyło się 17 września 1968 r.

Pierwszym kierownikiem Oddziału Mechanicznego Filii PW w Płocku został dr inż. Andrzej Gajewski. W początkowym okresie działalności dydaktyczno-wychowawczej na kierunku Mechanicznym (rok akademicki 1968/1969 i 1969/1970) kadre nauczającą, zatrudnioną na etatach Filii PW, tworzyli: dr inż. Ryszard Smereczyński, dr inż. Barbara Gail, mgr inż. Stanisław Ptaszyński, mgr inż. Zbigniew Alabrudziński, mgr inż. Krzysztof Szczepański, mgr inż. Zygmunt Krzymowski, mgr inż. Marek Sawicki, mgr inż. Wiesław Raczyński. Stali się Oni załączkiem etatowej kadry naukowo-dydaktycznej nowo powstałego Oddziału.

W celu pełnej realizacji procesu dydaktycznego koniecznym było zaangażowanie, do prowadzenia wykładów i ćwiczeń, pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziałów Mechanicznych PW. Ponadto zaangażowani byli do pracy dydaktycznej na godzinach zleconych inżynierowie zatrudnieni w płockich zakładach pracy. Fakt ten stanowił załączek pierwszych kontaktów i współpracy naukowej z przemysłem zlokalizowanym w Płocku i regionie.

Pierwsza rekrutacja na studia inżynierskie w Oddziale Mechanicznym Filii PW w Płocku przeprowadzona została przez Wydział Mechaniczny-Technologiczny w Warszawie w lipcu 1968 r. W roku akademickim 1968/1969 studia inżynierskie

w Filii na kierunku Mechanika podjęło 63 studentów, którzy pochodzili głównie z Płocka i okolic oraz z Warszawy.

Programowym założeniem uruchomionego Oddziału Mechanicznego w Płocku było przygotowanie kadry inżynierskiej dla potrzeb miejscowego przemysłu maszynowego oraz przemysłu chemicznego i spożywczego.

W roku akademickim 1968/1969 uruchomiono w Oddziale Mechanicznym Filii PW w Płocku na kierunku Mechanika specjalności: Aparatura i Urządzenia Przemysłowe oraz Technologia Budowy Maszyn. Trzecią specjalnością wprowadzoną do programu studiów w następnym roku istnienia Oddziału Mechanicznego Filii była specjalność Maszyny i Urządzenia Rolnicze.

Organizatorem i opiekunem naukowym oraz kierownikiem specjalności Aparatura i Urządzenia Przemysłowe był doc. dr hab. Kazimierz Brodowicz. Funkcję tę pełnił do 1975 r.

Problemom organizacji oraz doskonalenia funkcjonowania specjalności Technologia Budowy Maszyn, wiele wysiłku i czasu poświęcił doc. dr inż. Roman Madejski, który w okresie tworzenia Oddziału otaczał specjalność szczególną opieką. Z upoważnienia kierownictwa Oddziału Mechanicznego specjalnością Technologia Budowy Maszyn kierował do 1975 r. dr inż. Zdzisław Pawłowski.

Organizatorem i pierwszym kierownikiem specjalności Maszyny i Urządzenia Rolnicze był dr inż. Andrzej Gajewski. W związku z powołaniem w czerwcu 1969 r. dr inż. A. Gajewskiego na stanowisko Pełnomocnika Rektora PW ds. Filii, następnym kierownikiem tej specjalności był od 1970 r. doc. dr inż. Ryszard Smereczyński. W początkowym okresie tworzenia specjalności Maszyny

i Urządzenia Rolnicze dużą pomocą służył jej jako opiekun naukowy prof. dr hab. Roman Fařara.

Równocześnie z powołaniem dr inř. Andrzeja Gajewskiego na stanowisko kierownika Filii, kierownikiem Oddziału Mechanicznego został dr inř. Eugeniusz Górski, który pełnił tę funkcję w okresie roku akademickiego 1969/1970. W następnych latach, tj. od roku 1970 do września 1973, Oddziałem Mechanicznym kierował doc. dr inř. Ryszard Smereczyński.

W wyniku działalności organizacyjnej, dydaktycznej i wychowawczej Oddział wzbogacał się o nowe doświadczenia, rozwijał organizacyjnie, doskonalił jakość kształcenia studentów, poszerzał bazę techniczną i dydaktyczną.

Od początku powstania Oddziału brakowało odpowiedniej liczby samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych. W wyniku tego, znaczna część zajęć dydaktycznych prowadzona była przez pomocniczych pracowników naukowo-dydaktycznych: asystentów i starszych asystentów miejscowych i dojeżdżających z Warszawy.

Konieczność zapewnienia warunków prowadzenia w Oddziale prac naukowych i rozwoju własnej kadry naukowo-dydaktycznej, wymagała zaangażowania odpowiedniej liczby samodzielnych pracowników naukowych. Zadanie to okazało się bardzo kłopotliwe i było realizowane przez wiele lat.

Na początku lat siedemdziesiątych pracę w płockiej Uczelni podjęli: dr inř. Jerzy Jeleńkowski, mgr inř. Tadeusz Źuk, mgr inř. Marian Pietralik, mgr inř. Bogdan Jasiński, dr inř. Ryszard Filonik, mgr inř. Daniela Źuk, mgr inř. Brunon Stępiński, mgr inř. Kazimierz Hajda i mgr inř. Alicja Wronka.

Trudności kadrowe dotyczące pracowników naukowo-dydaktycznych pogłębione były niedostateczną liczbą pracowników naukowo-technicznych i administracyjno-obługowych. Stopniowo rozpoczął się proces stabilizacji tej kadry. Przyjęci zostali do pracy: mgr inř. Władysław Kuczabski, Jerzy Piotrowski, Ryszard Szczyciński, a kilka lat później mgr Władysława Wawszczak, Urszula Kruśiewicz, Janina Olewnik, Urszula Grecka, Kazimierz Dalewski, Kazimierz Nowakowski, Józef Waśkiewicz, Sławomir Pilarczyk i inni. Praca w Uczelni była interesująca, nobilitująca, ale słabo opłacana.

Rok 1972 zamknął pierwszy cykl dydaktyczny w Oddziale, który był w dalszym ciągu w stadium organizacji, ale z wyodrębnionymi zadaniowo i kadrowo zespołami.

W skład Oddziału Mechanicznego wchodziły cztery zespoły dydaktyczne:

– Zespół Podstaw Konstrukcji Maszyn – kierowany przez mgr inř. Brunona Stępińskiego

– Zespół Technologii Mechanicznej – kierowany przez mgr inř. Zdzisława Pawłowskiego

– Zespół Aparatury Przemysłowej – kierowany przez doc. dr hab. inř. Kazimierza Brodowicza

– Zespół Maszyn i Urządzeń Rolniczych – kierowany przez doc. dr inř. Ryszarda Smereczyńskiego, oraz Laboratorium Oddziałowe i Warsztaty Mechaniczne kierowane przez dr inř. Stanisława Jarmoszuka.

Bardzo ważnym i istotnym problemem z punktu widzenia potrzeb procesu dydaktycznego od chwili powstania Oddziału było organizowanie i wyposażenie laboratoriów. W początkowym okresie studenci i pracownicy korzystali gościnnie w niewielkim zakresie z laboratoriów i pracowni Technikum Elektrycznego i Mechanicznego oraz uczelni macierzystej w Warszawie. Kierownictwo Oddziału widziało konieczność organizowania własnych laboratoriów.

Jako pierwsze zostały uruchomione Laboratoria: Materiałoznawstwa, Maszyn Ciepłych, Metrologii Warsztatowej i Spawalnictwa. W następnych latach, w miarę rozwoju kadrowego oraz możliwości finansowych zorganizowano w ramach poszczególnych specjalności Oddziału Mechanicznego Laboratoria: Maszyn Rolniczych, Elektrotechniki, Technologiczne, Badań Strukturalnych, Wytrzymałości Materiałów, Elektrotechniki Specjalistycznej oraz Pracownie: Geometrii Wykreślnej i Rysunku Technicznego.

Szczególnie efektywna była współpraca między Oddziałem Mechanicznym Filii a Fabryką Maszyn Źniwnych w Płocku, rozwijającą produkcję kombajnów zbożowych „Bizon”. Ponadto Oddział Mechaniczny współpracował z takimi zakładami i przedsiębiorstwami jak: Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne, „Izokor-Instal”, Płockie Przedsiębiorstwo Mostowe i inne.

W roku akademickim 1972/1973 Oddział Mechaniczny zorganizował po raz pierwszy Studia Wieczorowe dla Pracujących. Organizatorem i pierwszym kierownikiem tych studiów był doc. dr inř. Jerzy Jeleńkowski.

Jednym z kryteriów oceny pracy Oddziału Mechanicznego, jego metod pracy dydaktyczno-wychowawczej była jakość absolwentów. Opinie zakładów pracy, w których podjęli pracę zawodową absolwenci Oddziału, były szczególnie pochlebne.

W celu pogłębienia wiedzy i poszerzenia tematyki programowej studiów, najbardziej aktywni studenci Oddziału Mechanicznego mogli rozwijać swoje zainteresowanie w kołach naukowych. I tak w 1971 r. powstało studenckie Koło Naukowe Mate-

riałoznawstwa, a w 1973 r. Koło Naukowe Maszyn Rolniczych.

Kierownikiem Oddziału Mechanicznego w roku akademickim 1973/1974 został doc. dr inż. Jerzy Jeleńkowski, dotychczasowy pracownik naukowo-dydaktyczny Oddziału. Oddział zatrudniał 2 samodzielnych pracowników naukowych oraz 24 magistrów inżynierów na stanowiskach asystentów i starszych asystentów. Od 1973r. nastąpił wzrost liczby pracowników naukowo-dydaktycznych. Podjęli pracę w Płocku: dr inż. Feliks Krawczyński, dr inż. Jan Witkowski, dr inż. Cecylia Kolczyńska, mgr inż. Jerzy Wawszczak, mgr inż. Kazimierz Szulca, mgr inż. Stefan Przekopiak oraz nowo wypromowani absolwenci uczelni technicznych: mgr inż. Zbigniew Kruszewski, mgr inż. Lech Jakliński, mgr inż. Andrzej Michalak, mgr inż. Grzegorz Lewicki, mgr inż. Maria Głowacka, mgr inż. Jerzy Jakubowski i inni. Większość zatrudnionych osiedliła się w Płocku na stałe. Powstały nowe laboratoria i przybyło sprzętu do prowadzenia zajęć laboratoryjnych, a także powiększył się zakres prac naukowo-badawczych.

2. Instytut Mechaniki (1976-1983)

Zarządzeniem Rektora PW z dnia 11 maja 1976 roku Oddział Mechaniczny otrzymał uprawnienia Instytutu. Dyrektorem Instytutu został dotychczasowy kierownik Oddziału doc. dr inż. Jerzy Jeleńkowski, zaś jego zastępcą do spraw studenckich doc. dr inż. Jan Witkowski.

Pracownicy Instytutu, mimo sporych trudności wynikających z braku dostatecznej liczby samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, a tym samym i opiekunów naukowych młodej kadry, obronili w różnych ośrodkach naukowych kilkanaście prac doktorskich. Według kolejności obron stopnie naukowe doktora uzyskali: Barbara Gail, Stanisław Jarmoszuk, Daniela Żuk, Stanisław Ptaszyński, Kazimierz Ryduchowski, Marian Pietralik, Józef Rzeźnik, Zbigniew Alabrudziński, Tadeusz Żuk, Brunon Stępiński, Jerzy Wawszczak, Bogdan Jasiński, Lech Jakliński, Zbigniew Kruszewski Jerzy Wiejacha.

Prowadzone były także w Instytucie, w szerokim zakresie, prace naukowo-badawcze wynikiem których były publikowane skrypty, artykuły, itp. Tylko w 1976 r. pracownicy Oddziału (Instytutu) opublikowali 10 artykułów, 4 pozycje książkowe, wygłoszono 11 referatów i komunikatów, uzyskano 4 patenty, opracowano 7 projektów oraz 17 sprawozdań z prac naukowo-badawczych.

Studenci na kierunku Mechanika mieli do wyboru trzy specjalności: Maszyny i Urządzenia Przemysłu Chemicznego i Spożywczego, Maszyny i Urządzenia Rolnicze oraz Technologię Maszyn. Absolwenci znajdowali zatrudnienie w biurach konstrukcyjnych i projektowych przemysłu chemicznego i spożywczego, w przemyśle maszyn rolniczych, a także w innych przedsiębiorstwach. Największą liczbę absolwentów zatrudniały: Fabryka Maszyn Żniwnych, Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne, „Mostostal”, „Naftoremont”, „Izokor-Instal”.

Lata 1976-1980 to okres doskonalenia form działalności dydaktycznej, naukowo-badawczej i organizacyjnej jednostki. W tym czasie zakończono pierwszy cykl kształcenia studentów studiów dziennych na poziomie magisterskim, zapewniono studentom lat wyższych udział w badaniach naukowych, prowadzono seminaria naukowe, realizowano coraz ambitniejsze prace naukowo-badawcze, rozszerzono zewnętrzne kontakty naukowe.

W 1978 roku z inicjatywy dr inż. Tadeusza Żuka wspólnie z Fabryką Maszyn Żniwnych zorganizowano ogólnopolskie sympozjum poświęcone problemom budowy oraz eksploatacji maszyn do zbioru zbóż i słomy, z zapowiedzią kontynuowania sympozjum w cyklu 3-letnim. Uczestnikiem I-go sympozjum i honorowym gościem był prof. Czesław Kanafojski. Po śmierci Profesora następne sympozja zostały nazwane Jego imieniem.

Rozszerzały się i utrwały więzi Instytutu z miastem i regionem poprzez zaangażowanie kadry i studentów w życie naukowe, kulturalno-społeczne i polityczne poza Uczelnią. Pracownicy pełnili odpowiedzialne funkcje w Wojewódzkiej i Miejskiej Radzie Narodowej, Naczelnej Organizacji Technicznej, Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, Towarzystwie Naukowym Płockim, Towarzystwie Wiedzy Powszechnej i innych. W dalszym ciągu zwiększano liczbę nauczycieli akademickich. Pracę w Instytucie podjęli: doc. dr inż. Kazimierz Hapek, dr inż. Halina Hapek, mgr inż. Andrzej Fortas, mgr inż. Stanisław Krzysosiński i inni.

Ważnym czynnikiem integrującym Instytut z regionem był także duży udział studentów rekrutowanych z województwa płockiego i wysoki wskaźnik zatrudnienia absolwentów w gospodarce, szkolnictwie i instytucjach regionu.

Wydarzenia społeczno-polityczne lat 1980-1981 wywarły znaczący wpływ na funkcjonowanie Filii PW w Płocku i Instytutu Mechaniki. Był to czas napięć społecznych, nieporozumień i konfliktów, które nie ominęły również pracowników Instytutu i Wydziału. Wielu nauczycieli akademickich ode-

szło z Instytutu do innej pracy, często połączonej z wyprowadzeniem się z Płocka. Odszedł również dyrektor Instytutu doc. dr inż. Jerzy Jeleńkowski. Jego stanowisko w przedłużonej o rok kadencji objął doc. dr inż. Jerzy Malczewski (1980-1981).

Następna kadencja, obejmująca lata 1981-1984 charakteryzowała się zmianami kadrowymi w Kierownictwie Uczelni i Filii w Płocku oraz polaryzacją poglądów politycznych. Na rektora Politechniki Warszawskiej został wybrany prof. dr hab. inż. W. Findeisen, a prorektorem Filii PW w Płocku został prof. dr inż. Henryk Bernacki. Funkcję dyrektora Instytutu Mechaniki objął doc. dr inż. Tadeusz Żuk. Pracę w Instytucie podjęli: prof. dr hab. inż. Eugeniusz Szpunar, dr inż. Andrzej Chwiej i inni. Prof. E. Szpunar kierując Zakładem Podstaw Konstrukcji Maszyn rozwinął działalność naukowo-badawczą, podejmując poważne tematy badawcze.

Była to kadencja trudna, szczególnie dla prof. H. Bernackiego i różnie została oceniona. Pracownicy Instytutu Mechaniki z sympatią wspominają prof. Henryka Bernackiego, który dla kierunku Mechanika, a szczególnie specjalności Maszyny i Urządzenia Rolnicze był autorytetem naukowym, doświadczonym konstruktorem maszyn rolniczych do uprawy gleby oraz współautorem cenionej, przetłumaczonej na kilka języków monografii „Teoria i konstrukcja maszyn rolniczych”, opracowanej pod kierunkiem prof. Cz. Kanafojskiego.

W 1982 r. staraniem kierownictwa Filii i Instytutu została utworzona w Instytucie Mechaniki Rada Naukowa, mająca uprawnienia Rady Wydziału. Na przewodniczącą Rady, Rektor PW powołał prof. dr hab. inż. Kazimierza Albińskiego.

Mimo niesprzyjających warunków (stan wojenny) w 1982 r. zostało zorganizowane II Sympozjum nt.: „Problemy budowy oraz eksploatacji maszyn i urządzeń rolniczych”.

W Kierownictwie Politechniki Warszawskiej była coraz częściej podnoszona możliwość zmiany ukierunkowania dydaktycznego Filii w Płocku. Największe szanse uzyskała koncepcja ukierunkowania Filii na szeroko rozumianą technikę rolniczą. W tej koncepcji Instytut Mechaniki zająłby się głównie budową i eksploatacją maszyn rolniczych oraz urządzeń przemysłu rolno-spożywczego.

Przemawiała za tym dobrze rozwijająca się współpraca z Fabryką Maszyn Żniwnych w Płocku, „Krajem” w Kutnie, „Unią” Grudziądz, Instytutem Sadownictwa i Warzywnictwa w Skierniewicach oraz Zakładami Mechanicznymi „Ursus”. Podjęte były prace projektowo-badawcze jak: projekt pługa do orki na glebach ciężkich, otrząsacze kombajnu do zbioru porzeczek i agrestu, kosiarka do pracy

w sadach, badanie rozkładu nacisków opony na glebę i inne.

3. Instytut Maszyn i Urządzeń Rolniczych (1983-2000)

Po wejściu w życie nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, zarządzeniem nr 40 Ministerstwa Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 25.11.1983 roku, został powołany w Płocku zamiejscowy Wydział Budownictwa i Maszyn Rolniczych Politechniki Warszawskiej z Instytutami i jednostkami pozainstytutowymi.

Zarządzeniem nr 36/83 Rektora Politechniki Warszawskiej z dnia 7 grudnia 1983 roku Instytut Mechaniki został przekształcony w Instytut Maszyn i Urządzeń Rolniczych.

Uzasadnieniem ukierunkowania działalności naukowej i dydaktycznej Instytutu na maszyny i urządzenia rolnicze było utworzenie w Płocku specjalności odrębnych niż w Warszawie. Niewątpliwie wpływ na takie ukierunkowanie miał ówczesny prorektor PW ds. Ośrodka Naukowo-Dydaktycznego w Płocku i dziekan Wydziału Budownictwa i Maszyn Rolniczych prof. dr inż. Henryk Bernacki.

Również usytuowanie płockiej placówki, obok dobrze rozwijającego się przemysłu maszyn rolniczych z ośrodkami w Płocku, Kutnie, Grudziądzu i ośrodków technicznej obsługi rolnictwa w regionie płockim, było istotnym argumentem podjętej decyzji.

Na realizowanym w Instytucie kierunku kształcenia Mechanika, zatwierdzona została jedna specjalność: Maszyny i Urządzenia Rolnicze. W obrębie tej specjalności funkcjonowały bloki dyplomujące, które były kontynuowaniem poprzednich specjalności.

W Instytucie zostały podjęte prace nad aktualizowaniem programów nauczania, kompletowaniem bazy laboratoryjnej szczególnie w zakresie specjalności Maszyny i Urządzenia Rolnicze oraz rozwinięciem i nawiązaniem nowej współpracy z zakładami przemysłowymi Płocka i regionu.

Atmosfera pracy na Wydziale nie była najlepsza, a rzutowało na to głównie zawieszenie rekrutacji na studia na kierunku chemia i ochrona środowiska oraz duże ograniczenia finansowe.

W nowej kadencji (1984-87) prorektorem PW ds. Ośrodka w Płocku został prof. dr inż. Józef Kwiatkowski, a dyrektorem Instytutu ponownie, po 10-letniej przerwie, doc. dr inż. Ryszard Smereczyński.

Ukierunkowanie Instytutu na budowę i konstrukcję maszyn rolniczych dało możliwości rozwoju

Zakładu Maszyn i Urządzeń Rolniczych. Wykorzystanie tych możliwości uwarunkowane było potencjałem kadrowym Instytutu, który z perspektywy lat można ocenić jako skromny, szczególnie w zakresie kształcenia młodych pracowników naukowo-dydaktycznych. Nastąpiła znaczna wymiana pracowników. Ze względu na atrakcyjniejsze propozycje pracy, plany życiowe, stan zdrowia, zmniejszone wymiary godzin z niektórych przedmiotów, odeszli z Instytutu: prof. dr hab. Eugeniusz Szpunar oraz technolodzy: mgr inż. Bronisław Popkowicz, mgr inż. Andrzej Michalak, dr inż. Józef Rzeźnik, mgr inż. Zofia Szostakiewicz, mgr inż. Stanisław Szostakiewicz i inni. Pracę za granicą podjęli: dr inż. Kazimierz Ryduchowski, dr inż. Marian Pietralik i inni.

Najaktywniejsza grupa asystentów, w różnych ośrodkach naukowych uzyskała stopnie naukowe doktora. Należą do nich: Anna Kossakowska, Grażyna Borowska, Maria-Bukowska, Maria Głowacka, Bogumił Wronka, Grzegorz Więckiewicz. Dr inż. Jan Witkowski oraz dr inż. Daniela Żuk jako pierwsi w Instytucie uzyskali stopnie naukowe doktora habilitowanego. Stopniowo zwiększała się samodzielna kadra naukowa, dobrze przygotowana do pracy dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej. Pracę w Instytucie podjęli: doc. dr hab. inż. Lech Dwiliński, prof. dr hab. inż. Krzysztof Urbaniec, doc. dr inż. Witold Pogorzelski, którzy wkrótce objęli kierownictwa Zakładów, dr inż. Wiesław Miracki, dr inż. Mieczysław Górski oraz prof. dr hab. inż. Stanisław Piowar, który został kierownikiem nowo utworzonego Zespołu Technik Wytwarzania Maszyn. Zespół ten stanowił podstawę do utworzonego później Zespołu Inżynierii Systemów.

Po odejściu doc. dr inż. Ryszarda Smereczyńskiego na emeryturę dyrektorem Instytutu został prof. dr hab. inż. Lech Dwiliński i pełnił tę funkcję przez dwie kadencje (1988-1993). Dziekanami Wydziału w tych latach byli kolejno: prof. dr inż. Józef Kwiatkowski i prof. dr inż. Wojciech Włodarczyk. W dalszym ciągu trwały prace nad strukturą organizacyjną Instytutu. W 1988 r. powołany został Zespół Podstaw Eksploatacji i Technologii Napraw. Jego kierownikiem został doc. dr inż. Feliks Krawczyński, a po przejściu na emeryturę kierownictwo przejął dr inż. Jerzy Bielaniak. W 1991 r. Zespół został zlikwidowany, a zakres działalności dydaktycznej włączono do Zakładu Maszyn i Urządzeń Rolniczych. Podobną drogę przebył kilkusobowy Zespół Elektrotechniki. Organizowany i kierowany kolejno przez: mgr inż. Stefana Przekopiaka, dr inż. Bogdana Jasińskiego został również włączony do Zakładu Maszyn i Urządzeń Rolniczych.

Lata 1987-1993 mimo zwiększenia liczby stu-

dentów należały do trudnych lat Instytutu. Trudności te były wynikiem malejących środków finansowych przeznaczonych na cele dydaktyczne i płacowe. Nastąpiło drastyczne zmniejszenie liczby pracowników inżynieryjno-technicznych i robotników (zwolniono z pracy ponad 20 osób). Skutkiem tego była likwidacja Centralnego Laboratorium Instytutu (CLIM). Baza laboratoryjna została znacząco zmniejszona. Wiele pomieszczeń dydaktycznych wynajęto. Głównym lokatorem w budynku warsztatów został były kierownik CLIM – mgr inż. Grzegorz Lewicki, otwierając zakład produkcyjny „Politechnik”. Połączenie warsztatu mechanicznego z laboratoriami dydaktycznymi Instytutu stworzyło pewne niedogodności dla pracowników i studentów Instytutu. Mimo zmniejszenia zatrudnienia i spadku dopływu środków budżetowych Instytut doskonalił proces dydaktyczny poprzez zmiany programów nauczania i formy zajęć. Rozpoczęło się wprowadzanie do procesu dydaktycznego technik komputerowych. Wielu pracowników Ośrodka podjęło pracę we władzach wojewódzkich, miejskich i innych gremiach społecznych. Długoletni pracownik Instytutu – dr inż. Jerzy Wawszczak – został wojewodą plockim, a kilka lat później dr inż. Zbigniew Kruszewski został senatorem RP.

Nowa kadencja rozpoczęta w 1993 roku zbiegła się z 25-leciem działalności Instytutu. Dziekanem Wydziału został prof. dr hab. inż. Jacek Kubissa i funkcję tę pełnił dwie kadencje (1993-1999). Dyrektorem Instytutu Maszyn i Urządzeń Rolniczych została prof. dr hab. inż. Daniela Żuk, pełniąca tę funkcję przez cztery kadencje.

Podstawowym założeniem kierownictwa Instytutu było wzmocnienie pozycji Instytutu we wszystkich kierunkach jego działalności, a szczególnie:

- dostosowanie zadań dydaktycznych do potrzeb szybko zmieniającego się rynku pracy i możliwości finansowych Uczelni,
- wzmocnienie kadry poprzez doskonalenie własnej kadry dydaktycznej, uzyskiwanie stopni i tytułów naukowych,
- rozwijanie współpracy z ośrodkami naukowymi w kraju i Europie.

Istotną sprawą dla realizowania wymienionych zadań było utrzymanie poprawnej i przyjaznej współpracy w obrębie Instytutu oraz Wydziału. Na szczęście, minął już okres drastycznych sporów politycznych i ustabilizowały się zasady organizacyjne w Uczelni dostosowane do nowych warunków. Pierwszym podjętym zadaniem była weryfikacja planów i programów nauczania, celem dostosowania ich do potrzeb gospodarczych regionu i środków finansowych. Proces oszczędnościowy okazał się

długotrwały i polegał głównie na zmniejszaniu liczby godzin na studiach oraz ograniczaniu kosztowniejszych form zajęć (laboratoria, ćwiczenia).

Stagnacja i częściowa likwidacja przemysłu maszyn rolniczych była powodem uruchomienia, obok istniejącej specjalności Maszyny i Urządzenia Rolnicze, dwóch następnych specjalności zatwierdzonych w 1995 r. przez Radę Wydziału.

Jedną z nich była specjalność, Maszyny i Urządzenia Przemysłu Chemicznego i Spożywczego, która w ograniczonej formie funkcjonowała jako blok dyplomujący. Jej opiekunem i kreatorem był i dalej pozostał prof. dr hab. inż. Krzysztof Urbaniec.

Druga specjalność, Inżynieria Przedsiębiorczości, była odpowiedzią na zapotrzebowanie regionu na tak uprofilowanych inżynierów. Inicjatorem i organizatorem specjalności był prof. dr hab. inż. Leszek Powierża. Specjalność zyskała dużą przychylność studentów.

Decyzją Rady Wydziału zmieniona została również nazwa specjalności Maszyny i Urządzenia Rolnicze na Systemy Mechaniczne i Automatyzacja. Opiekunem specjalności pozostał dalej prof. dr hab. inż. Lech Dwiliński. Wprowadzone zmiany znacznie zwiększyły ofertę edukacyjną na kierunku Mechanika i Budowa Maszyn oraz wpłynęły na zwiększenie liczby kandydatów na studia.

Tematyka zajęć, prac dyplomowych oraz prac badawczych wykraczała znacznie poza maszyny rolnicze. Dlatego też, kolejnym krokiem było podjęcie pracy nad dopasowaniem nazwy Instytutu do problematyki wszystkich specjalności. Po długich dyskusjach uzgodniono nową nazwę – Instytut Inżynierii Mechanicznej. Wraz ze zmianą nazwy Instytutu uporządkowano nazwy Zakładów.

W miarę transformacji w przemyśle, pogłębiały się trudności związane z organizacją praktyk dla studentów. W rezultacie praktyki uległy ograniczeniu tematycznemu i czasowemu.

Zauważalnie zwiększyło się zainteresowanie wszystkimi formami studiów. Stopniowo liczba studentów zaczęła wzrastać. Zwiększała się również liczba profesorów i doktorów. Pracę w Instytucie podjęli: prof. dr hab. Krzysztof Mikucki, prof. dr hab. inż. Cezary Bocheński, prof. dr hab. inż. Andrzej Chochowski, prof. dr hab. inż. Waldemar Kurowski oraz nieco później prof. dr hab. inż. Mieczysław Poniewski i prof. dr hab. inż. Edmund Kamiński, a także zatrudnieni zostali na półetatowo: dr hab. inż. Jan Górzyński, dr inż. Mirosław Nizielski, dr inż. Andrzej Sapiński.

Przyznane w 1992 r. Radzie Wydziału uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych w dyscyplinie Budowa i Eksploatacja

Maszyn zaowocowały wzrostem liczby doktorów. Tytuły naukowe doktora nauk technicznych w latach 1993-2008 na Wydziale w Płocku uzyskało 31 osób, w tym 17 pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu Inżynierii Mechanicznej.

Wzrost zainteresowania ubieganiem się o stopień naukowy doktora był wynikiem rozwoju naukowego Instytutu i uzyskania doświadczonej, stabilnej i przychylniej młodym pracownikom samodzielnej kadry naukowej.

Znacząco rozwinęły się kontakty międzynarodowe pracowników Instytutu z innymi ośrodkami naukowymi. Wiodącą rolę w tym zakresie pełni prof. dr hab. inż. K. Urbaniec. W ramach europejskiego programu TEMPUS, w latach 1990-1993 uczestniczył w projekcie koordynowanym przez uczelnię duńską, a w latach 1995-1998 koordynował inny międzynarodowy projekt edukacyjny. Efektem było nawiązanie, trwającej do dzisiaj, współpracy dydaktycznej z uczelniami w Niemczech, Anglii i Danii. Niezaprzeczalne korzyści odnieśli z tego pracownicy Wydziału i Instytutu. Blisko 50 osób odbyło w latach 1991-1998, kilkutygodniowe lub kilkumiesięczne zagraniczne szkolenia w Anglii, Danii i Niemczech. Dla wielu pracowników Instytutu był to pierwszy, roboczy kontakt z uczelniami państw Europy Zachodniej.

W latach 1996-1999 prof. K. Urbaniec był koordynatorem odpowiedzialnym za polską część międzynarodowego projektu badawczego w ramach europejskiego programu INCO-COPERNICUS. Współpraca z partnerami w Anglii, Republice Czeskiej i Włoszech przyniosła efekty w postaci licznych wspólnych publikacji w międzynarodowych czasopismach, a także trwających do dzisiaj kontaktów naukowych.

4. Instytut Inżynierii Mechanicznej

Senat Politechniki Warszawskiej w dniu 4.10.2000 r. zatwierdził nową nazwę Instytutu - Instytut Inżynierii Mechanicznej, łącznie ze zmianą nazw trzech jednostek wchodzących w skład Instytutu.

Zakład Maszyn i Urządzeń Rolniczych przyjął nazwę Zakład Maszyn Rolniczych i Automatyzacji, kierowany nadal przez prof. dr hab. inż. Lecha Dwilińskiego.

Zakład Maszyn i Urządzeń Przemysłu Chemicznego i Spożywczego powrócił do dawnej nazwy Zakład Aparatury Przemysłowej, kierowany nadal przez prof. dr hab. inż. Krzysztofa Urbańca.

Zespół Inżynierii Systemów został przekształcony na Zakład Inżynierii Systemów, kierowany nadal przez prof. dr hab. inż. Leszka Powierżę. Kierunek studiów i nazwy specjalności nie uległy zmianie.

Nie uległa zmianie również nazwa Zakładu Podstaw Technologii i Konstrukcji Maszyn. Kierownikiem Zakładu, po odejściu doc. dr hab. inż. Witolda Pogorzelskiego, został dr hab. inż. Lech Jakliński.

Po przejściu na emeryturę prof. dr hab. inż. Danieł Żuk, Dyrektorem Instytutu w latach 2005-2008 był dr inż. Jerzy Bielaniak. Zastępcami dyrektora byli: dr inż. Jerzy Pietrzyk i dr inż. Mariusz Sarniak.

W okresie 40 lat działalności funkcje Kierowników i zastępców Kierowników Oddziału Mechanicznego oraz Dyrektorów i zastępców Dyrektorów Instytutu kolejno pełnili:

Kierownicy Oddziału, Dyrektorzy Instytutu

1968 - 1969 – dr inż. Andrzej Gajewski
1969 - 1970 – doc. dr hab. inż. Eugeniusz Górski
1970 - 1973 – doc. dr inż. Ryszard Smereczyński
1973 - 1980 – doc. dr inż. Jerzy Jeleńkowski
1980 - 1981 – doc. dr inż. Jerzy Malczewski
1981 - 1984 – doc. dr inż. Tadeusz Żuk
1984 - 1988 – doc. dr inż. Ryszard Smereczyński
1988 - 1993 – prof. dr hab. inż. Lech Dwiliński
1993 - 2005 – prof. dr hab. inż. Daniela Żuk
2005 - 2008 – dr inż. Jerzy Bielaniak

Zastępcy Kierownika Oddziału, Dyrektora Instytutu

1971 - 1973 – doc. dr inż. Jerzy Jeleńkowski
1973 - 1976 – doc. dr inż. Ryszard Smereczyński
1976 - 1978 – doc. dr hab. inż. Jan Witkowski
1978 - 1981 – dr inż. Kazimierz Ryduchowski
1981 - 1984 – dr inż. Marian Pietralik
1984 - 1986 – dr inż. Zbigniew Alabrudziński
1984 - 1987 – doc. dr inż. Jerzy Malczewski
1986 - 1987 – dr inż. Lech Jakliński
1987 - 1990 – dr inż. Anna Kossakowska
1987 - 1993 – dr inż. Zbigniew Kruszewski
1990 - 1991 – dr inż. Jerzy Wiejacha
1991 - 1993 – dr hab. inż. Daniela Żuk
1993 - 1994 – prof. dr hab. inż. Leszek Powierża
1994 - 1996 – prof. dr hab. inż. Lech Dwiliński
1993 - 1996 – dr inż. Maria Boszko
1996 - 2002 – dr inż. Anna Kossakowska
1996 - 2005 – prof. dr hab. inż. Leszek Powierża
2002 - 2008 – dr inż. Mariusz Sarniak
2005 - 2008 – dr inż. Jerzy Pietrzyk

Podstawowe zadania dydaktyczne Instytutu polegały na prowadzeniu dla kierunku Mechanika i Budowa Maszyn przedmiotów kierunkowych oraz przedmiotów dla specjalności:

- inżynieria przedsiębiorczości,
- maszyny i urządzenia przemysłu chemicznego i spożywczego,
- systemy mechaniczne i automatyzacja.

Od roku akademickiego 2006/2007 wprowadzono jedną specjalność: budowa i eksploatacja maszyn i aparatury przemysłowej z podziałem na profile dyplomowania: maszyny i automatyzacja oraz aparatura przemysłowa.

W Instytucie prowadzone są nadal zajęcia dydaktyczne zlecane przez Instytut Budownictwa z zakresu podstaw elektrotechniki i elektroniki oraz mechaniki płynów i termodynamiki. Dodatkowe zadania dydaktyczne polegają na prowadzeniu Studiów Podyplomowych, szkoleń i kursów.

Dotychczas studia dzienne magisterskie, na które ostatni nabór przeprowadzono na rok akademicki 2000/2001, trwały 5 lat i kończyły się wykonaniem i obroną pracy magisterskiej.

Od roku akademickiego 2001/2002 wprowadzono na Wydziale Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii na studiach dziennych (stacjonarnych) elastyczny system studiów dwustopniowych. Studia w tym systemie polegają na możliwości uzyskania dyplomu inżyniera po I stopniu studiów trwających 8 semestrów, a dyplom magistra inżyniera po II stopniu studiów trwających 3 semestry.

Studia zaoczne inżynierskie (niestacjonarne) od 1.10.2001 roku trwają 4 lata (poprzednio 4,5 roku) i kończą się wykonaniem i obroną pracy dyplomowej inżynierskiej. Zaoczne magisterskie studia uzupełniające (niestacjonarne) trwają 3 semestry i kończą się wykonaniem i obroną pracy dyplomowej magisterskiej.

Określenie standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia spowodowało zmiany w planach i programach studiów. Senat Politechniki Warszawskiej w marcu 2003 r. określił łączny wymiar godzin dla kierunku Mechanika i Budowa Maszyn: dla studiów dziennych – 2865 godz. oraz studiów zaocznych – 2010 godz. (1440 godz. – inżynierskie i 570 godz. magisterskie).

Uzupełnieniem kształcenia realizowanego w Uczelni (Instytucie) są praktyki zawodowe. Organizacją praktyk w Instytucie zajmuje się Pełnomocnik dyrektora ds. praktyk studenckich.

Uzupełnieniem programu merytorycznego praktyk studenckich są wyjazdy do zakładów produk-

cyjnych, gospodarstw rolnych, przetwórci, na targi techniczne, ekspozycje, pokazy, itp.

Pracownicy Instytutu Inżynierii Mechanicznej prowadzili cztery studia podyplomowe. Są to:

– Podyplomowe Studia Pedagogiki Kształcenia Zawodowego przewidziane są dla inżynierów i studentów kończących studia, którzy podjęli pracę lub mają zamiar pracować w szkołach zawodowych. Studia są 3 semestralne i obejmują 270 godzin dydaktycznych oraz 150 godzin praktyki dydaktycznej. Kształcenie odbywa się w systemie wieczorowym. Celem Studiów jest przygotowanie kadry do prowadzenia zajęć dydaktycznych z przedmiotów zawodowych w szkołach ponadpodstawowych, głównie w technikach i liceach technicznych. Studia zakończone są pracą dyplomową i egzaminem końcowym. Dotychczas Studia ukończyło ponad 450 słuchaczy. Kierownikiem Studiów od 1986 r. jest prof. dr hab. inż. Daniela Żuk.

– Podyplomowe Studia Informatyki ukierunkowane są na przygotowanie kadry do prowadzenia zajęć dydaktycznych w szkołach średnich z przedmiotów informatycznych oraz takich, w których wykorzystywana jest technika komputerowa. Studia są 2 semestralne, program obejmuje 240 godzin. Kształcenie odbywa się w systemie sobotnio-niedzielnym zjazdów. Dotychczas Studia ukończyło ponad 500 osób. Kierownikiem Studiów od 1990 r. jest dr inż. Anna Kossakowska.

– Podyplomowe Studia Logistyki zostały uruchomione w 2002 roku. Celem Studiów Podyplomowych jest przybliżenie słuchaczom współczesnych metod planowania i zaopatrywania przedsiębiorstwa we wszystkie niezbędne do produkcji zasoby, wspomaganie gospodarowania tymi zasobami, realizacji fizycznych przepływów tych zasobów między otoczeniem a firmą oraz w jej obrębie, dystrybucji wyrobów, wspomaganie obsługi klienta i sprzedaży wyrobów oraz serwisowej opieki nad nimi, gospodarowania opakowaniami i odpadami. Słuchacze Studiów rekrutują się głównie z zakładów pracy. Studia są 2 semestralne i obejmują 180 godzin zajęć dydaktycznych. Realizowane są w systemie zjazdów sobotnio-niedzielnym. Studia ukończyło 120 słuchaczy. Kierownikiem Studiów jest prof. dr hab. inż. Lech Dwiliński.

– Podyplomowe Studia Zarządzania Projektami przeznaczone są dla osób przygotowujących się do działalności zawodowej w obszarze zarządzania przedsięwzięciami, kadry kierowniczej i specjalistycznej przedsiębiorstw, których działalność ma charakter złożonych przedsięwzięć (projektów).

Celem Studiów obok przygotowania absolwentów studiów do działalności związanej z zarządzaniem projektami jest przedstawienie nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz nauka samodzielnej pracy przy opracowywaniu rzeczywistych problemów. Zajęcia prowadzone są przez specjalistów mających duże praktyczne doświadczenie w zarządzaniu złożonymi projektami. Studia trwają dwa semestry. Program Studiów obejmuje 196 godzin dydaktycznych. Kształcenie odbywa się w systemie sobotnio-niedzielnym zjazdów. Kierownikiem Studiów jest dr inż. Renata Walczak.

Istotną cechą prowadzonych Studiów jest duży udział zajęć laboratoryjnych i seminaryjnych, co umożliwia kształtowanie odpowiednich umiejętności. W planach kierownictwa Instytutu jest rozszerzenie tej formy edukacyjnej na inne zakresy wiedzy.

Znaczącym osiągnięciem Wydziału było uruchomienie w 2007 r. studiów III stopnia, czyli Stacjonarnych Studiów Doktoranckich na kierunku Mechanika i Budowa Maszyn oraz Budownictwo. Na kierunku Mechanika i Budowa Maszyn w roku akademickim 2007/2008 semestr I zaliczyło 9 słuchaczy.

Po wnikliwej wizytacji w 2006 r. Państwowa Komisja Akredytacyjna wydała pozytywną oceną jakości kształcenia na kierunku Mechanika i Budowa Maszyn.

W Instytucie prowadzone są badania naukowe podstawowe i stosowane o szerokim zakresie tematycznym. Badania są realizowane jako prace własne nauczycieli akademickich finansowane ze środków rozdzielanych wewnątrz w Uczelni, prace statutowe i projekty badawcze (granty) finansowane bezpośrednio przez Komitet Badań Naukowych oraz prace prowadzone na podstawie umów z instytucjami i przedsiębiorstwami będącymi bezpośrednio odbiorcami wyników tych prac. W okresie ostatnich 15 lat zrealizowano 24 granty KBN (2-4 letnie).

W ostatnich latach sprawą priorytetową stał się udział pracowników w programach międzynarodowych, a szczególnie w programach Ramowych Unii Europejskiej. Dużą aktywność w rozwijaniu współpracy międzynarodowej wykazuje prof. dr hab. inż. K. Urbaniec. Od roku 2001 wspólnie z partnerem amerykańskim (University of Oklahoma) realizował prace badawcze, których efektem są publikacje oraz staże naukowe pracowników Instytutu.

Prof. K. Urbaniec był również przedstawicielem Politechniki Warszawskiej w Sieci Tematycznej AWA-RENET, której prace zostały objęte 5 Ramowym Programem Badań i Rozwoju Unii Europejskiej.

Członkami Sieci AWARENET były 32 jednostki organizacyjne z 12 krajów Unii Europejskiej oraz Węgier i Polski.

Od 2005 roku prof. K. Urbaniec jest kierownikiem Centrum Doskonałości CERED, nowej jednostki organizacyjnej Wydziału Budownictwa Mechaniki i Petrochemii Politechniki Warszawskiej w Płocku. Działalność tej jednostki umożliwiła wielu pracownikom Instytutu uczestnictwo w badaniach międzynarodowych, udział w konferencjach naukowych oraz publikowanie wyników badań w znaczących czasopiśmie naukowych.

Również wieloletnia współpraca z Federalnym Naukowym Centrum Rolnictwa w Braunschweigu (Niemcy) dotycząca pomiarów oddziaływania nacisków kół maszyn rolniczych na glebę zaowocowała udziałem pracowników Instytutu (prof. dr hab. inż. Lech Jakliński, dr inż. Bogdan Jasiński) w programach międzynarodowych.

Od wielu lat trwa, ale w ostatnich latach znacznie rozwinęła się współpraca naukowa z uczelniami i instytutami Ukrainy, Rosji, Białorusi, Litwy i Estonii. Poza bezpośrednią wymianą doświadczeń, zaowocowała wieloma publikacjami w zagranicznych i polskich czasopiśmie oraz w materiałach konferencyjnych.

Efektom działalności naukowej pracowników Instytutu Inżynierii Mechanicznej są między innymi publikacje i udział w konferencjach (tabela 1 i tabela 2).

Tabela 1. Liczba publikacji recenzowanych, opracowanych przez pracowników Instytutu w latach 2003-2007

	Liczba publikacji w roku			
	2003	2004	2005	2007
Książki	4	1	-	5
Rozdziały w książkach	-	1	5	23
Artykuły w czasopiśmie zagranicznych	1	7	8	7
Artykuły w czasopiśmie krajowych	45	17	35	29
Referaty w materiałach konferencji międzynarodowych	30	25	2	4
Referaty w materiałach konferencji krajowych	6	4	19	10

Tabela 2. Udział pracowników Instytutu w konferencjach krajowych i międzynarodowych w latach 2003-2007

	Liczba uczestników konferencji i prezentowanych referatów i komunikatów			
	krajowe		międzynarodowe	
	udział	prezentacja	udział	prezentacja
2003	18	16	58	49
2004	4	4	26	24

2005	50	40	10	10
2006	20	13	48	41
2007	39	21	35	20

Pracownicy Instytutu najczęściej publikują swe prace w renomowanych czasopiśmie krajowych i zagranicznych. Przeciętnie w każdym roku ok. 60 osób bierze udział w konferencjach i sympozjach naukowych.

Instytut ma istotny wkład w rozwój kontaktów naukowych i życia naukowego. Jest nim organizowanie cyklicznych konferencji i sympozjów naukowych.

Najwcześniej, bo już w 1978 roku, zorganizowano przy współudziale Fabryki Maszyn Żniwnych I Sympozjum nt.: „Kierunki rozwoju maszyn do zbioru zbóż i słomy”. Myślą przewodnią Sympozjum było poznanie osiągnięć i wymiana doświadczeń wszystkich ośrodków związanych z produkcją, eksploatacją, badaniami maszyn do zbioru zbóż i słomy oraz istniejącym stanem mechanizacji w tym zakresie tematycznym.

Następne Sympozja nt.: „Problemy budowy oraz eksploatacji maszyn i urządzeń rolniczych” zorganizowane były w latach: II – 1982, III – 1985, IV – 1988, V – 1991, VI – 1994, VII – 1997, VIII – 2000, IX – 2003, X – 2006. Dla uczczenia zasług zmarłego w 1981 r. prof. Czesława Kanafojskiego Sympozja nazwano Jego imieniem. Zwiększająca się liczba uczestników zagranicznych umożliwiła organizację Sympozjów międzynarodowych. Trud organizacji Sympozjum łącznie z przygotowaniem referatów do wydawnictwa spoczywał na pracownikach Zakładu Maszyn Rolniczych i Automatyzacji.

Od 1993 roku, cyklicznie co 2 lata, organizowane są Sympozja Inżynierii Systemów Bioagrotechnicznych. Inicjatorem i kierownikiem tych Sympozjów jest prof. dr hab. inż. Leszek Powierża. Po przejściu do pracy w Politechnice Warszawskiej zorganizował w 1993 r. III Sympozjum Inżynierii Systemów Bioagrotechnicznych (poprzednie dwa odbyły się w Politechnice Świętokrzyskiej). Kolejne Sympozja odbywały się w latach: IV – 1995, V – 1997, VI – 2000, VII – 2001, VIII – 2003, IX – 2005, X – 2007. Sympozja są organizowane w konwencji szkoły naukowej, a referaty opublikowane w Zeszytach Inżynierii Bioagrotechnicznej. Trud organizacji Sympozjum podjęli pracownicy Zakładu Inżynierii Systemów.

Kolejną cykliczną konferencją organizowaną od 1995 roku przez pracowników Zakładu Maszyn Rolniczych i Automatyzacji jest konferencja naukowa poświęcona automatyzacji. Inicjatorem tej

konferencji i jej organizatorem jest dr inż. Bogdan Jasiński. Pierwsza konferencja naukowa nt.: „Zastosowanie komputerów pokładowych w maszynach rolniczych” odbyła się w 1995 r., a następne nt.: „Systemy mikroprocesorowe w rolnictwie” w latach: II – 1997, III – 1999, IV – 2001, V – 2004. Materiały konferencji są w dużym zakresie publikowane w języku angielskim.

Ponadto Instytut jest współorganizatorem innych sympozjów i konferencji, w tym zagranicznych. Dużym sukcesem Wydziału, a w tym i Instytutu Inżynierii Mechanicznej było otrzymanie w 2006 r. (za lata 2001-2005) I kategorii w ocenie parametrycznej jednostek naukowych przeprowadzonej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wpłynęło to również na zwiększenie środków finansowych przyznanych przez MNiSW na prace statutowe.

5. Podsumowanie

Instytut Inżynierii Mechanicznej jest integralną częścią Wydziału Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii Politechniki Warszawskiej w Płocku.

W Instytucie na koniec roku akademickiego 2007/2008 zatrudnione były 52 osoby, w tym 39 nauczycieli akademickich, 11 pracowników inżynieryjno-technicznych oraz 2 pracowników administracji. W grupie nauczycieli akademickich jest 10 samodzielnych pracowników, 28 doktorów i 1 magister inżynier. Wśród zatrudnionych największą grupę stanowią adiunkci. Część z nich ma zaawansowane prace habilitacyjne i przewiduje w najbliższych latach ich zakończenie.

40 lat działalności Instytutu realizującego kierunek kształcenia Mechanika i Budowa Maszyn przypadł na okres transformacji gospodarczej w Polsce oraz przyspieszonego skokowego postępu technicznego, technologicznego oraz organizacyj-

nego. Kształcenie studentów dostosowywane było w sposób ciągły do zmian zachodzących w gospodarce i przemyśle krajowym. Realizowany proces kształcenia był wypadkową możliwości kadrowych, finansowych, aparaturowych i lokalowych Wydziału oraz Instytutu. W rezultacie absolwenci XXI wieku znacznie różnią się wiedzą i umiejętnościami od absolwentów początku drugiej połowy XX wieku. Dyplomy inżynierów i inżynierów magistrów uzyskało ponad 2700 osób. Absolwenci byli chętnie zatrudniani w przemyśle, szkolnictwie zawodowym, władzach administracyjnych, stowarzyszeniach i innych instytucjach. Wielu założyło własne firmy.

Działalność naukowa prowadzona w Instytucie trwała przez całe 40-lecie i przybierała różne formy, od badań własnych, zleceń z zakładów pracy, do grantów międzynarodowych i unijnych. Efektem tej działalności były uzyskiwane stopnie naukowe, monografie, artykuły, referaty, patenty, wdrożenia i inne.

Uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora zaktywizowało nauczycieli akademickich do realizacji tematów prac doktorskich. Dotychczas prace doktorskie w dyscyplinie Budowa i Eksploatacja Maszyn w Płocku uzyskało 31 osób.

Instytut systematycznie organizował cykliczne międzynarodowe Sympozja i Konferencje naukowe oraz okolicznościowe spotkania naukowe.

Literatura

1. Sprawozdania Kierowników z działalności Filii PW w Płocku w latach 1968-1981
2. Sprawozdania Dziekanów z działalności Wydziału Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii PW w Płocku w latach 1981-2007
3. Żuk D.: XXXV lat Instytutu Inżynierii Mechanicznej, Płock 2003